

NAUKA ONLINE

ŚRODKI STYLISTYCZNE

KATARZYNA BERSKA

STYLISTYCZNIE

ŚRODKI STYLISTYCZNE

Czym są? To słowa, sformułowania, które można spotkać w literaturze, najczęściej w liryce. Są elementami języka, które mają na celu wywołać konkretne emocje, pobudzić wyobraźnię czytelnika oraz wprowadzić odbiorcę w stan rozważań na temat szeroko pojętego doświadczania życia.

1

ANIMIZACJA - OŻYWIENIE

Nadanie przedmiotom, zjawiskom, pojęciom cech istot żywych. **UWAGA!** Animizacja to nie personifikacja. Nie nadajemy tu cech typowo ludzkich.

Przykłady: zima kroczy, burza oddycha, kwiaty śpią.

2

PERSONIFIKACJA - UOSOBNIENIE

Nadanie przedmiotom, zjawiskom, pojęciom cech typowo ludzkich, takich jak mówienie, myślenie...

Przykłady: deszcz martwi się, słońce dyskutuje, książki rozważają, kamienie myślą, czajnik denerwuje się.

3

ANAFORA (WYSTĘPUJE W POEZJI I PROZIE)

Powtórzenie wyrazu/sformułowania (grupy wyrazów) na początku kolejnego wersu, zdania, strofy (zwrotki).

Przykłady: Czas ojcem prawdy jest niestety, czas matką szczęścia bywa również.

4

APOSTROFA

Bezpośredni zwrot do osoby, pojęcia, przedmiotu, zjawiska. Najczęściej utrzymany w uroczystym tonie.

Przykłady: Książko! Kto zrozumie cóżeś uczyniła;
Matko! Ty wiesz czemu burza hula; Miłości moja! Śpij.

INWOKACJA - ODMIANA APOSTROFY

Szczególnie uroczysta odmiana apostrofy. Najczęściej znajduje się na początku (we wstępie) do poematów.

Przykłady: O bogini! Wychwalaj Apolla; Panno święta,
co Jasnej bronisz Częstochowy.

5

METAFORA - PRZENOŚNIA

Zestawienie wyrazów, którego nie należy rozumieć dosłownie, oddzielnie mają inne znaczenie niż razem.

Przykłady: kamienne serce, morze wrzosów, wojna argumentów, piorunujące spojrzenie.

6

PORÓWNANIE

Zestawienie ze sobą przedmiotów, zjawisk, pojęć, ze względu na łączące je podobieństwo.

Przykłady: jasne jak słońce, drzewo na kształt elipsy,
miłość jak motyl, pamięć jak wiatr.

ANTYTEZA - PRZECIWSTRAWIENIE

Zestawienie sprzecznych myśli, poglądów. Środek stylistyczny stosowany zarówno w poezji jak i prozie.

Przykłady: Ty nic nie czujesz, ja miłuję; jak lód, jak lawa;
milczenie jest złotem - mowa srebrem

7

ONOMATOPEJA - DŹWIĘKONAŚLADOWNICTWO

Stosowanie w wierszu wyrazów dźwiękonaśladowczych. Najczęściej pojawia się w poezji adresowanej do dzieci.

Przykłady: Kuku-ryku, tru lu lu lu lu, ćwir ćwir, tur tur, trach, bum, świst, miau.

8

EPITET

Określenie rzeczownika. Najczęściej w formie przymiotnika, ale może to być również inny rzeczownik.

Przykłady: Noc czerwona, dzień biały, usta malinowe, auto ogień, człowiek rakieta.

OKSYMORON

Rodzaj epitetu, polegający na zestawieniu pojęć wzajemnie się wykluczających.

Przykłady: ciepły lód, gorąca Syberia, sucha woda, śpiesz się powoli, ciemna jasność.

9

PYTANIE RETORYCZNE

Pytanie, które nie wymaga odpowiedzi. Zadane nie w celu uzyskania odpowiedzi, ale by poruszyć odbiorcę.

Przykłady: widzisz jak przyjaźń nas łączy? Czujesz ból po stracie? I po co Ci to wszystko?

STYLISTYCZNE NACECHOWANIE TEKSTU - DLA CHĘTNYCH

Materiał na stronie epodreczniki.pl

KLIKNIJ